

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»**

МАТЕРІАЛИ

XII Інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених

ОСВІТА ТА СОЦІАЛІЗАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ

ОДЕСА-2024

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»**

**кафедра філософії, соціології та менеджменту соціокультурної
діяльності**

М А Т Е Р І А Л И

XII Інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених

ОСВІТА ТА СОЦІАЛІЗАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ

(Одеса, 18-19 квітня 2024 року)

Одеса -2024

УДК: 37+316.61

Освіта та соціалізація особистості. *XII Інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених* (Одеса, 18-19 квітня 2024 р.) 111 с.

Рецензенти:

Пальчинська Мар'яна Вікторівна – доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри соціально-гуманітарних наук Державного університету інтелектуальних технологій та зв'язку.

Орленко Ірина Миколаївна - доктор філософії, завідувачка Одеського обласного ресурсного центру підтримки інклюзивної освіти КЗВО «Одеська академія безперервної освіти» Одеської обласної ради.

Збірник матеріалів Інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених «Освіта та соціалізація особистості» вміщує матеріали, які досліджують освіту ХХІ століття, інновації та перспективи розвитку; стан та проблеми реформування системи української освіти; філософію освіти перед викликами сучасності; молодь в освітньому просторі: механізми соціалізації та самореалізації; соціальну адаптацію особистості в умовах суспільних трансформацій; ціннісні орієнтири та культурні практики особистості в українському суспільстві та розглядаються девіації та суспільні рухи у соціальному просторі сучасної України. Рекомендовано для науковців, педагогів, докторантів, аспірантів, здобувачів освіти.

Ухвалено до друку та розповсюдження мережею інтернет вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський державний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», протокол № 17 від 27 червня 2024 р.

Борінштейн Євген Русланович – доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського»

ФІЛОСОФІЯ ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ В УКРАЇНІ В УМОВАХ РОСІЙСЬКОЇ АГРЕСІЇ

Питання про присутність у людини творчого начала і потреби в самореалізації є актуальним з давніх часів і до сьогодні. Здатність творити – що це, даність або результат величезних зусиль особистості на шляху розвитку і самовдосконалення? З моменту появи перших наскальних розписів, до наших днів, коли наука і техніка розширює поле діяльності для мистецтва, творчість, як об'єкт досліджень, представляє інтерес для багатьох гуманітарних наук, таких як, наприклад, філософія, психологія, соціологія, історія та інших.

І, чим далі розвивається наука, чим більше напрямків в ній з'являється, тим з великою кількістю теорій творчості доводиться мати справу. Але спочатку, знаннями про особливості творчої особистості вчені зобов'язані не стільки своїм зусиллям, скільки роботі літературознавців, істориків науки і культури, філософів, мистецтвознавців, які, так чи інакше, стосувалися проблеми творчої особистості.

Першопричину бажання людини до творення різні вчені і мислителі бачать в різному. Психологічний аналіз в особі З. Фрейду стверджує, що творчість – це всього лише сублімація [1]. Джон Карлсон вважає, що геній – це носій рецесивного гена шизофренії [2]. У будь – якому випадку, не можна з точністю сказати, хто з них правий, а хто ні, так як поле реалізації творчої особистості безмежно.

Творчість, за своєю суттю, є одним з найцікавіших феноменів, що виділяють людину зі світу тварин. Вже на початку життя у людини проявляється нагальна потреба самовираження через творчість, людина вчиться мислити креативно, хоча здатність до такого мислення не є необхідною для виживання. Творче осмислення є одним із засобів активного пізнання світу, і саме воно робить можливим прогрес, як окремого індивіда, так і людства в цілому.

Це особливо важливо у сьогоднішній, коли російська агресія знищує все живе не тільки навколо себе (зрушення платини в Оренбурзькій області, численні пожежі, переслідування будь-кого за що-небудь), а й в Україні. Саме розвиток творчого мислення допомагає формувати морально-етичні цінності як основу буття.

Спроби пояснити феномен творчого мислення робилися ще античними філософами і не припиняються досі. У ХХ столітті його вивченням зайнялися також психологи і фахівці з кібернетики. Незважаючи на таку довгу увагу до проблеми, не всі її аспекти до кінця розкриті, тому дослідження в цій області тривають. Тому у сьогоднішній з очевидністю встає потреба комплексно осмислити проблеми творчості, формування та розвитку творчої особистості,

здійснення стратегії творчого мислення. Особливо це важливо для України, яка потерпає від російської агресії і для якої творче мислення кожної конкретної людини – це шлях до перемоги. Тому дослідження філософії творчої особистості як науки, котра спрямована на розвиток творчих навичок у кожної конкретної особистості є зверхактуальним.

Мета філософії творчої особистості як науки – виявити особистісні особливості творчої людини і розробити стратегію розвитку творчої особистості.

Об'єкт дослідження – творчі здібності людини і особистості.

Предмет дослідження – особистісні особливості творчої людини.

Відповідно до мети, об'єктом і предметом дослідження, визначаються основні завдання науки:

- розглянути сутність поняття «творча особистість», виявити її критерії;
- вивчити досягнення сучасного наукового знання стосовно творчості та творчої особистості;
- висвітлити методи стимулювання прояву творчих здібностей;
- з'ясувати особистісні особливості творчої людини.

Робочим визначенням **особистості** у філософії творчої особистості є розуміння її (особистості) як соціокультурної, соціопсихологічної, соціоекономічної динамічно функціонуючої творчої системи безперервно взаємодіючих між собою властивостей, відносин і дій, що складаються в процесі соціалізації.

Формування особистості людини – це послідовна трансформація та ускладнення системи взаємовідносин, міжособистісної комунікації, розвиток уявлень, що постійно ускладнюються, до навколишнього світу, природі, праці, іншим людям і до себе. Воно відбувається протягом усього життя людини, включаючи соціальні, культурні, психологічні та біологічні особливості та передумови розвитку. Біологічні передумови можна назвати задатками. **Задатки** по своїй суті є особливими анатомо-фізіологічними передумови здібностей до різних видів діяльності. Згідно з точкою зору генетиків у людей присутня значна кількість різноманітних задатків – від абсолютного слуху, виняткової зорової пам'яті, блискавичної реакції до рідкісної фізичної, біологічної, математичної, художньої обдарованості. Необхідно пояснити, що задатки є у кожної людини. Треба тільки навчитись їх виявляти за допомогою суспільства. Але задатки не можуть забезпечити успіх та високу професійну кваліфікацію. Лише в процесі всього освітнього процесу, виховання і навчання, системного розвитку творчих навичок, плідного суспільного життя і творчої діяльності, засвоєння знань і умінь у людини на основі задатків формуються здібності. Тобто, задатки можуть реалізуватися лише при взаємодії організму з навколишнім соціокультурним, соціопсихологічним і природним середовищем. Фундаментом реалізації є творчість.

Творчість у своїй креативній сутності передбачає наявність у особистості здібностей, мотивів, знань і умінь, завдяки яким створюється оригінальний продукт, який є новаторським, характеризується новизною, оригінальністю, унікальністю. Концептуальне вивчення властивостей особистості надає

можливості зрозуміти важливу роль проявів таланту в інтуїції, неусвідомлюваних компонентів розумової активності, а також потреби особистості в самоактуалізації, в розкритті і розширенні своїх творчих можливостей. Тому творчість у філософії творчої особистості важливо розглядати як соціокультурний, соціопсихологічний процес креативних ідей та натхнення і їм подібних станів, що перетворюють мислення людини та картину світу, і формують творчу особистість.

Але головне, щоб творча особистість у своєму житті керувалась цінностями моралі та людяності. Необхідно пам'ятати про унікальність кожної людини та цінність життя кожної конкретної особистості. Важливим є бажання українців допомагати не тільки один одному, але й всьому живому. Символізуючи значення творчого мислення та турботу про життя всьому світу сьогодні необхідна перемога українського народу над російськими злодіями! Саме творча особистість, маючи стратегічне мислення, яке надає філософія, обов'язково перемаже варварську маргінально-імморальну орду.

Список використаних джерел

1. Фройд З. По тій бік принципу задоволення. Харків; «ФОЛІО», 2019. 155 с.
2. Karlson Y.L. Inheritance of creative intelligence. Chicago: Nelson-Hall, 1978. 206р.

Атаманюк Зоя Миколаївна – доктор філософських наук, доцент кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

ОСНОВИ ФІЛОСОФІЯ ОСВІТИ У ПОГЛЯДАХ ГРИГОРІЯ СКОВОРОДИ

Освіту визнано не тільки життєво необхідним способом набуття, подальшого накопичення і трансляції знань у житті нових поколінь людей. Освіта - оптимальний шлях формування людини, соціалізації особистості, один із важливих каналів нормативної регуляції, продуктивної зайнятості та морально-етичного контролю. Освіта виконує в суспільстві винятково важливу роль фундаменту всієї різноманітної, насамперед практичної (економічної) діяльності людей. Давно відомо також, що якісна освіта (глибокі й постійно поновлювані систематичні знання) - це шлях до свободи і що невігластво та недостатньо розвинена духовна культура - це смертельні вороги свободи як окремого індивіда, так і цілих народів, етносів, націй і держав. Невігластво ж завжди залишається опорою і надійним союзником різних форм поневолення, насильства та експлуатації.

Одним з основоположних чинників, що кардинально вплинули на генезис інституту освіти, стало визнання необхідності його органічної єдності з

З М І С Т

<i>Борінштейн Євген Русланович</i>	5
ФІЛОСОФІЯ ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ В УКРАЇНІ В УМОВАХ РОСІЙСЬКОЇ АГРЕСІЇ	
<i>Атаманюк Зоя Миколаївна</i>	7
ОСНОВИ ФІЛОСОФІЯ ОСВІТИ У ПОГЛЯДАХ ГРИГОРІЯ СКОВОРОДИ	
<i>Андрєєва Ольга Станіславівна, Виноградова Наталія Михайлівна</i>	9
ВІДОБРАЖЕННЯ ДОЛІ ПРОСТОГО НАРОДУ В ХУДОЖНІХ ПОЛОТНАХ Т. Г. ШЕВЧЕНКА	
<i>Барков Степан, Поплавська Тетяна Миколаївна</i>	18
ПРОБЛЕМИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ЯК ПРОБЛЕМИ СУСПІЛЬНОЇ МОРАЛІ	
<i>Варшавська Ю. С., Петінова Оксана Борисівна</i>	21
СПІВВІДНОШЕННЯ ДУШІ І ТІЛА У ПЛАТОНА (НА ОСНОВІ «ФЕДОНА»)	
<i>Виноградова Наталія Михайлівна, Щербина Єлизавета Володимирівна</i>	28
ВТІЛЕННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ І ФІЛОСОФСЬКИХ ІДЕЙ ЕПОХИ ВІДРОДЖЕННЯ В ТВОРЧОСТІ ФРАНЦУЗЬКОГО ГУМАНІСТА ФРАНСУА РАБЛЕ (НА ТВОРІ «ГАРГАНТЮА І ПАНТАГРЮЕЛЬ»)	
<i>Врайт Галина Яківна, Гавриш Ніколь</i>	34
ГЕНДЕРНА РІВНІСТЬ В ОСВІТІ	
<i>Гращенко Ніна Геннадіївна, Виноградова Наталія Михайлівна,</i>	37
СКАНДИНАВСЬКА МІФОЛОГІЯ У ЖИВОПИСІ	
<i>Даниленко Анастасія Володимирівна, Врайт Галина Яківна</i>	50
ВПЛИВ КУЛЬТУРНИХ ВІДМІННОСТЕЙ НА ПРОЦЕС НАВЧАННЯ ТА СОЦІАЛІЗАЦІЮ	
<i>Данильчук Крістіна Віталіївна, Виноградова Наталія Михайлівна</i>	54
НАРОДНЕ ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНЕ МИСТЕЦТВО УКРАЇНИ, ЯК МОГУТНІЙ СТИМУЛ СВОБОДНОГО ДЕМОКРАТИЧНОГО РОЗВИТКУ КРАЇНИ	
<i>Dobrolyubska Yuliya Andriivna</i>	57
THE PHENOMENON OF MARGINALITY IN THE CONTEXT OF CONTEMPORARY SOCIAL SPACE	
<i>Йорж Руслан Анатолійович</i>	60
ЕВОЛЮЦІЯ ВЧЕННЯ ПРО ЦІННОСТІ	
<i>Кадієвська Ірина Аркадіївна</i>	62
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МОЛОДІ В СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ	
<i>Козленко Павло Юхимович</i>	64